

شاخص‌های بازار الگوریتم

شماره ۵ - خرداد ۹۹

الگوریتم
گروه خدمات بازار سرمایه

◆» شاخص قیمت دلاری الگوریتم

◆» شاخص کالای الگوریتم

◆» شاخص بازار الگوریتم

◆» شاخص بازار کالامحور الگوریتم

بورس و فرا بورس

کالامحور تعدیل می‌شود. شایان ذکر است که در محاسبه وزن هر کالا بر اساس ارزش بازار هلدینگ‌ها، به سهم آن کالا در پورتفوی هلدینگ نیز توجه شده است. همچنین مقدار این شاخص در روز نخست محاسبات (۱ فروردین ۱۳۸۹) برابر با ۱۰۰ در نظر گرفته شده است.

شاخص کالای آتی الگوریتم بر اساس قیمت جهانی معاملات آتی کالاهای اولیه موجود در شاخص کالای الگوریتم طراحی و محاسبه شده است. قیمت آتی مس و روی بر اساس اختلاف میان قیمت معاملات آتی بورس شانگهای و قیمت روز این کالاها در چین و پس از کسر هزینه‌های حمل محاسبه شده است. برای محاسبه قیمت آتی بیلت نیز از فرآیندی مشابه استفاده شده است با این تفاوت که به علت در دسترس نبودن داده‌های مربوط به معاملات آتی بیلت از اختلاف میان قیمت‌های آتی و جاری میلگرد برای تخمین قیمت آتی بیلت استفاده شده است. همچنین قیمت متانول و پلی‌اتیلین بر اساس قیمت آتی بورس ژنگزو و قیمت روز این کالاها در چین و پس از کسر هزینه‌های حمل، و قیمت اوره خاورمیانه و نفت برنت بر اساس قیمت آتی این محصولات در آمریکا محاسبه شده است.

۳. شاخص بازار الگوریتم

سنجش ارزش بازار و مقایسه آن در دوره‌های مختلف مستلزم حذف اثر تغییرات نرخ ارز و کالاهای اولیه از شاخص قیمتی الگوریتم است. این کار با تقسیم شاخص قیمت دلاری الگوریتم بر شاخص کالایی الگوریتم محقق شده است. شاخص جدید که ارزش دلاری شاخص قیمت بازار را متناسب با ارزش کالاهای اولیه مرتبط با بازار کشور تعدیل می‌کند، شاخص بازار الگوریتم نامیده شده است.

۴. شاخص بازار کالامحور الگوریتم

با توجه به اهمیت شرکت‌های کالامحور در بازار بورس تهران کلیه شاخص‌های فوق‌الذکر برای ۹۱ شرکت کالامحور و هلدینگ‌های مرتبط با آن‌ها به صورت مجزا محاسبه و به صورت شاخص بازار کالامحور الگوریتم ارائه شده است تا امکان مقایسه تاریخی ارزش این گونه شرکت‌ها فراهم شود.

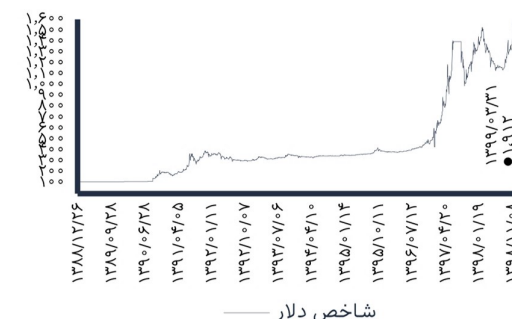
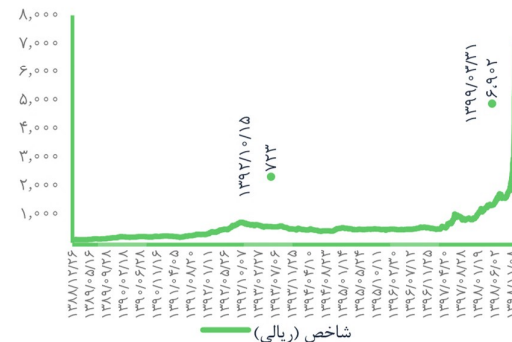
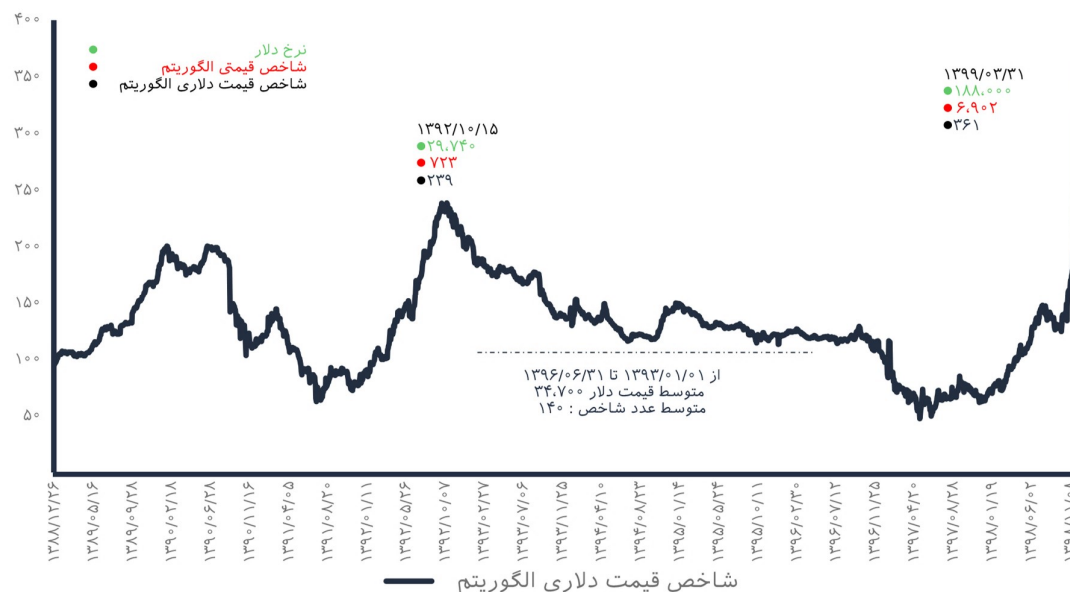
۱. شاخص قیمتی الگوریتم و شاخص قیمت دلاری الگوریتم

تحلیل‌گران و سرمایه‌گذاران به منظور برآورد روندهای آتی و بررسی وضعیت کلی بازار سرمایه از روش‌های ارزش‌گذاری مختلفی استفاده می‌کنند. یکی از روش‌های مرسوم ارزش‌گذاری بازار به خصوص پس از جهش‌های ارزی، مقایسه ارزش دلاری بازار سرمایه است که در این میان استفاده از شاخص دلاری قیمت و بازده نقدی یا همان دلاری شده‌ی شاخص کل بورس تهران در کنار محاسبه ارزش دلاری بازار، از رایج‌ترین روش‌ها محسوب می‌شوند. با این وجود شاخص کل علاوه بر رشد قیمتی، تقسیم سود شرکت‌ها را نیز منعکس می‌کند؛ در حالی که سنجش ارزش فعلی یک سهم به سودهای پرداخت شده پیشین آن سهم ارتباطی ندارد. همچنین دلاری کردن ارزش بازار نیز روش مناسبی برای دستیابی به این هدف نیست؛ چرا که افزوده شدن شرکت‌های جدید و افزایش سرمایه شرکت‌های قدیمی، ارزش بازار را به صورت مداوم تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین به نظر می‌رسد بهترین سنجه برای ارزیابی ارزش بازار، شاخص قیمت وزنی ارزش است؛ زیرا تقسیم سود شرکت‌ها، ورود شرکت‌های جدید، یا افزایش سرمایه شرکت‌های قدیمی آن را دستخوش تعدیل نمی‌کند. با این حال این شاخص در حال حاضر صرفاً برای شرکت‌های حاضر در بورس تهران تهیه می‌شود؛ در حالی که با توسعه فرابورس و حضور شرکت‌های متعدد در این بازار لزوم ایجاد شاخصی که به صورت همزمان ارزش هر دو بازار را رصد کند ضروری به نظر می‌رسد.

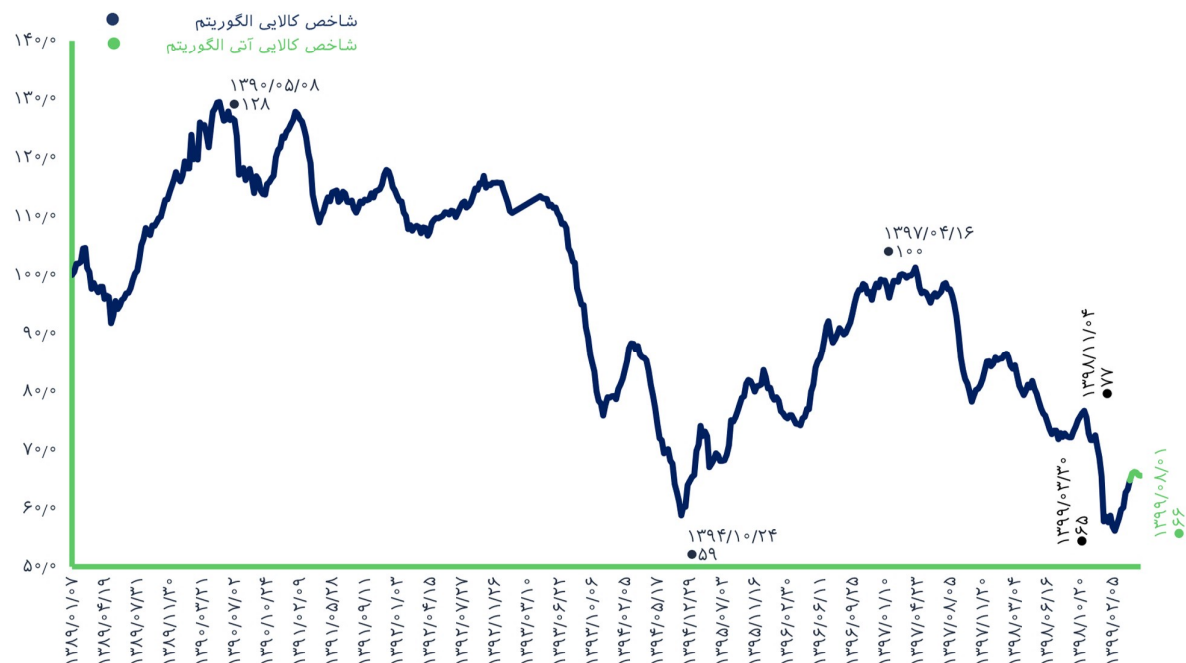
گروه خدمات بازار سرمایه الگوریتم با هدف رفع این نقیصه، شاخص قیمت وزنی ارزشی تجمیعی بورس و فرابورس را از سال ۱۳۸۹ تهیه کرده است، و با عنوان شاخص قیمتی الگوریتم منتشر می‌کند. این شاخص به ارزیابی ارزش ریالی شرکت‌های حاضر در بورس و فرابورس کمک شایانی می‌کند؛ با این حال نوسات قیمت ارز و ارزش ریال امکان استفاده از آن برای مقایسه تاریخی را با مشکل مواجه می‌سازد. شاخص قیمت دلاری الگوریتم از تقسیم شاخص قیمت الگوریتم بر قیمت روز دلار در بازه‌ی مورد بررسی محاسبه می‌شود. رشد نرخ ارز منجر به افت شاخص بازار دلاری الگوریتم می‌شود؛ در این شرایط افزایش ارزش ریالی بازار برای حفظ شاخص در سطوح سابق منطقی به نظر می‌رسد.

۲. شاخص کالای الگوریتم

بیش از ۶۰ درصد از ارزش بورس تهران را شرکت‌های کالایی و تولیدکنندگان کالاهای اولیه تشکیل می‌دهند. قیمت‌های جهانی کالاها تاثیر به‌سزایی در ارزش دلاری بازار سرمایه دارند. بر این اساس شاخص کالایی الگوریتم به منظور بررسی تغییرات قیمت کالاهای جهانی مرتبط با بازار بورس کشور طراحی و محاسبه شده است. این شاخص سنجه‌ای برای اندازه‌گیری تغییرات قیمت سبزی از کالاهای اولیه متشکل از نفت برنت، شمش (CIS)، مس (LME)، روی (LME)، اوره خاورمیانه (Fertilizerworks)، متانول CFR چین (Platts) و پلی‌اتیلین سنگین خاورمیانه (Platts) است. علت انتخاب این کالاها اثرگذاری آن‌ها بر عملیات شرکت‌های کالامحور حاضر در بورس ایران است. وزن هر کالا با نسبت ارزش بازار شرکت‌ها و هلدینگ‌های

- شاخص قیمتی الگوریتم طی یک ماه گذشته (از ۲۷ اردیبهشت) ۶/۲۹ درصد رشد کرده است. اصلاح قیمتی سهام که از ۲۲ اردیبهشت ماه آغاز شده بود تا اواسط خردادماه به طور کامل جبران شد و در ادامه به سرعت به رشد خود ادامه داد. تداوم انتظارات تورمی، رشد شتابان قیمت دلار و ورود نقدینگی به بازار کماکان اصلی‌ترین عامل رشد قیمت ریالی سهام است.
- در همین مدت قیمت دلار با ۱۱.۹ درصد رشد به ۱۹۰۰۰ تومان رسید. این افزایش از یک سو معلول عدم دسترسی بانک مرکزی به ارز و به تبع آن ناتوانی در مدیریت طرف عرضه و از سوی دیگر ناشی از انتظارات افزایشی برای قیمت دلار و جابجایی منحنی تقاضا است. تداوم و تشدید تحریم‌ها در کنار اثرات ویروس کرونا بر تجارت بین‌الملل مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر طرف عرضه و عیان‌تر شدن ناترازی‌های بودجه در کنار رخدادهای سیاسی از جمله تصویب قطع‌نامه شورای حکام علیه ایران از جدی‌ترین دلایل موثر بر طرف تقاضا بوده‌اند.
- شاخص قیمت دلاری الگوریتم که از تعدیل شاخص قیمتی الگوریتم با شاخص دلار حاصل می‌شود طی یک ماه گذشته ۱۵.۸ درصد رشد کرده است. این بدان معنا است که رشد ریالی قیمت سهام همچون ماه گذشته رشد قیمت ارز را خنثی کرده و حتی از آن پیشی گرفته است. تداوم این روند باعث شده است شاخص قیمت دلاری الگوریتم ۵۱ درصد بالاتر از اوج تاریخی خود در سال ۱۳۹۲ قرار گیرد.
- تحلیل شاخص دلاری بر اساس قیمت فعلی ارز و مقایسه آن با داده‌های تاریخی حکم به گران بودن کلیت بازار می‌دهد. با این حال باید توجه داشت که خریداران آینده سهام را خریداری می‌کنند؛ بنابراین مادامی که برای قیمت ارز و تورم روندی افزایشی متصور باشند برای حفظ ارزش دارایی‌های خود به خرید سهام ادامه خواهند داد. لذا توجه صرف به قیمت فعلی دلار و برآورد سقف دلاری برای بازار می‌تواند منجر به تحلیل‌های نادرست شود.

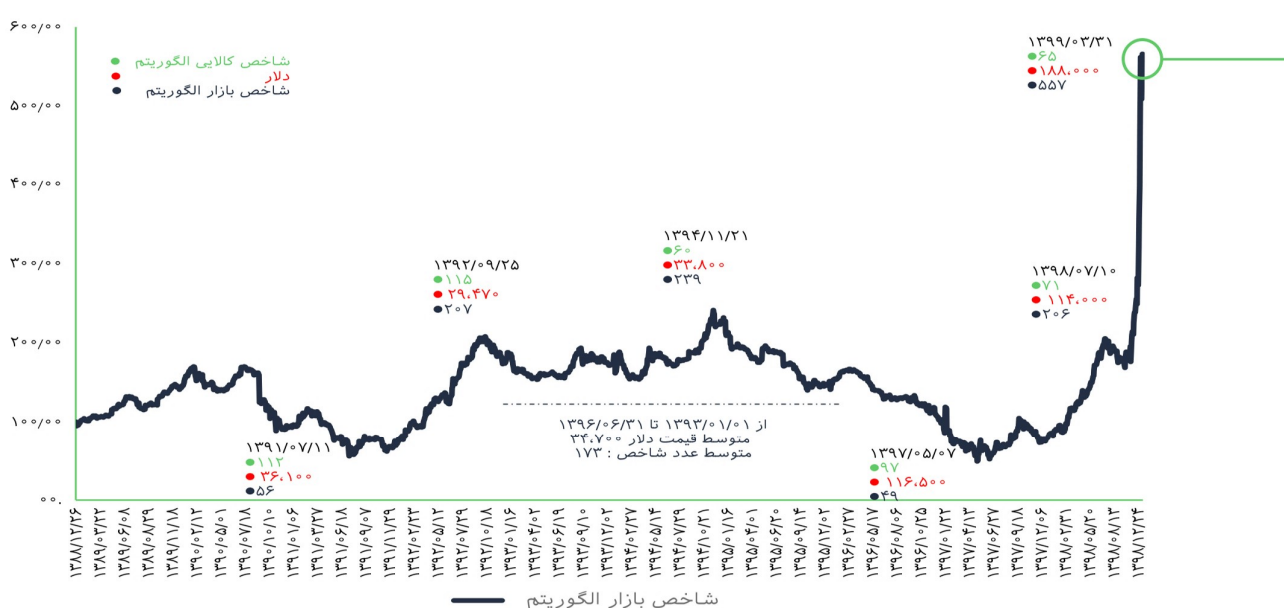

درصد تغییرات	۱۳۹۹/۰۲/۲۶	۱۳۹۹/۰۳/۳۰	وزن	کالا
۲۷,۸%	۳۳	۴۲	۱۹,۹%	نفت برنت
-۴,۲%	۱۶۲	۱۵۵	۸,۱%	متانول
۱۵,۷%	۷۱۲	۸۲۴	۲۱,۸%	پلی اتیلین سنگین
۰,۲%	۲۰۶	۲۰۶	۶,۲%	اوره
۵,۳%	۱,۹۶۵	۲,۰۷۰	۱,۲%	روی
۱۳%	۵,۱۸۸	۵,۸۱۲	۶,۸%	مس
۷,۸%	۳۴۷	۳۷۴	۳,۶%	بیلت

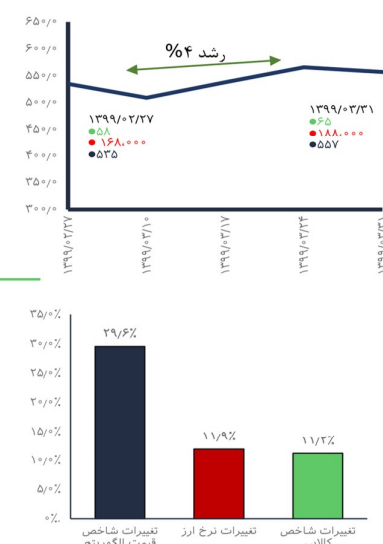
- شاخص کالای الگوریتم طی یک ماه گذشته با ۱۱.۲ درصد رشد مواجه شده و از کف تاریخی خود در فروردین ماه بیش از ۱۲ درصد فاصله گرفته است؛ با این حال همچنان ۱۵.۵ درصد پایین‌تر از اوایل بهمن‌ماه ۱۳۹۸ است.
- ۳.۹ واحد درصد از رشد شاخص ناشی از افزایش ۲۷.۸ درصدی قیمت نفت برنت طی یک ماه اخیر بوده است. پس از نفت، پلی اتیلن سنگین و بیلت به ترتیب منجر به رشد ۳.۴ و ۳ نقطه درصدی شاخص کالای الگوریتم شده‌اند. از سوی دیگر افت ۴ درصدی متانول به واسطه وزن اندک آن در شاخص صرفاً منجر به ۰.۳ نقطه درصد کاهش در این شاخص شده است.
- قیمت مس، اوره، پلی اتیلن، روی و بیلت به محدوده قیمتی پیش از شیوع کرونا نزدیک شده است. با این حال متانول و نفت برنت به ترتیب ۳۹ و ۳۱ درصد پایین‌تر از سطوح قیمتی خود در ابتدای بهمن‌ماه هستند؛ بنابراین در صورتی که توافق صادرکنندگان نفت برای کاهش عرضه نفت پایدار باقی مانده و تقاضای نفت به واسطه بازگشایی مجدد بازارها پس از کاهش محدودیت‌های ناشی از کرونا بهبود یابد می‌توان به بهبود شاخص کالایی در ماه‌های آینده خوش‌بین بود.
- در صورتی که قیمت قراردادهای آتی را برای ارزیابی انتظارات سرمایه‌گذاران در بازارهای کالایی مدنظر قرار دهیم، شاخص در ابتدای آبان‌ماه امسال حدود ۶۶ واحد خواهد بود که به معنای ثبات قیمت‌ها در محدود فعلی است.

الگوریتم
گروه خدمات بازار سرمایه

شاخص بازار الگوریتم

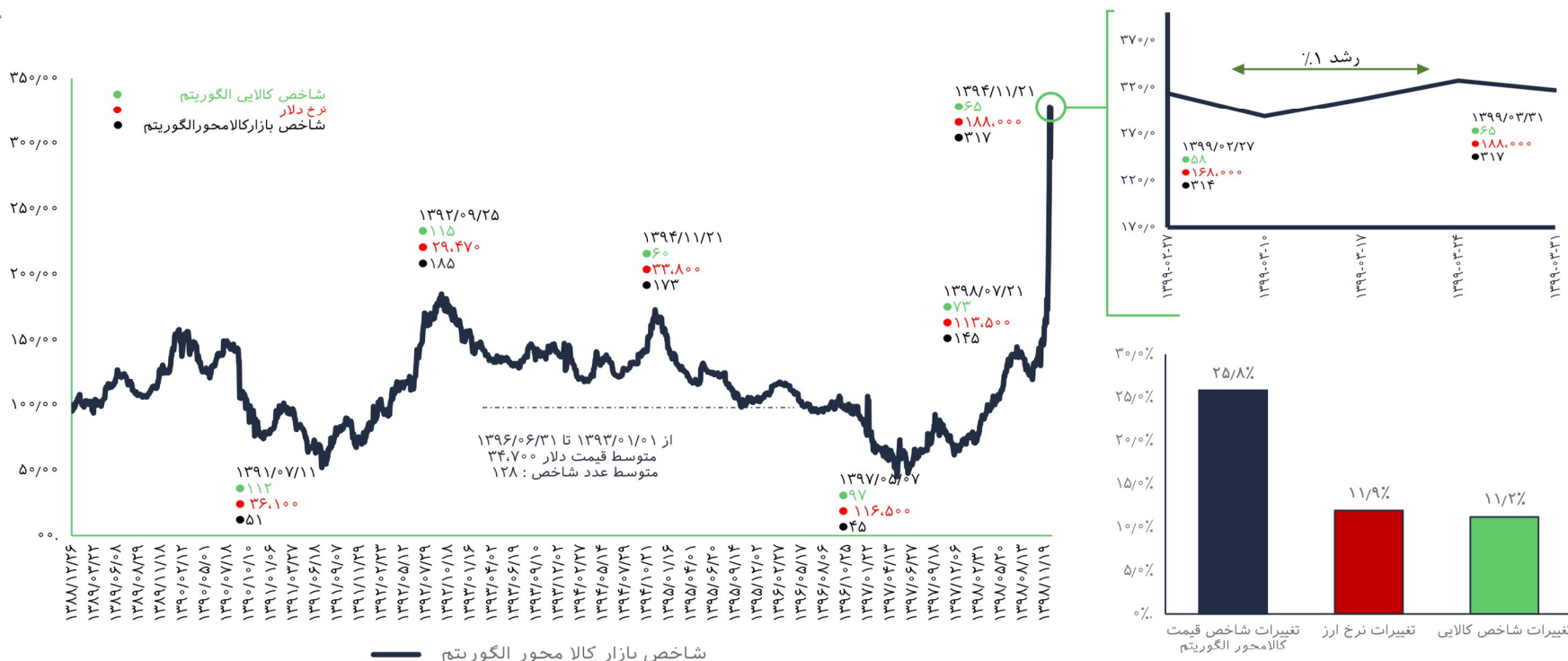

کوتاه مدت

- به رغم پیش‌بینی‌ها در خصوص افت شدید اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۰ به دلیل شیوع ویروس کرونا، قیمت جهانی کالاهای اولیه طی یک ماه اخیر به سرعت رو به بهبود رفته‌اند و بسیاری نسبت به چشم‌انداز بلندمدت قیمت نفت نیز امیدوارند. هر چند این بهبود به تنهایی به توجیه قیمت‌های فعلی سهام در قیاس با داده‌های تاریخی کمک نمی‌کند اما در صورت افزایش قیمت ارز به سطوح بالای ۲۵ هزار تومان شرایط تغییر خواهد کرد.
- بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، ایران در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ به ترتیب معادل ۴.۱ و ۳.۴ درصد از تولید ناخالص داخلی خود با کسری تراز تجاری مواجه خواهد بود. تراز تجاری ایران در سال ۲۰۱۹ برای نخستین بار پس از جنگ تحمیلی با کسری مواجه شد که البته معادل ۰.۱ درصد تولید ناخالص ملی بود. تشدید کسری تجاری ایران در سال‌های جاری و سال آینده می‌تواند به رشد چشم‌گیر قیمت ارز منجر شود.
- در صورتی که شاخص کالای الگوریتم به ۷۱.۶ افزایش و قیمت دلار به ۳۰ هزار تومان افزایش یابد شاخص بازار الگوریتم به ۳۱۶ واحد کاهش خواهد یافت که ۳۲ درصد بالاتر از اوج تاریخی خود در سال ۱۳۹۴ است. با این حال اگر سطوح فعلی شاخص را یک نقطه تعادل جدید برای بازار بدانیم، آنگاه با دو فرض قبلی برای باقی ماندن شاخص بازار الگوریتم در سطوح فعلی لازم است قیمت ریالی سهام ۷۶ درصد رشد کند.
- در حالی که قیمت فعلی ارز و حتی نرخ دلار ۲۰ هزار تومانی توجیه‌کننده مقدار فعلی شاخص در قیاس با اوج سال ۱۳۹۲ نیست، اما باید توجه داشت که در حال حاضر عواملی همچون عدم وجود چشم انداز مناسب در مورد رفع یا تعلیق تحریم‌ها، کسری شدید بودجه دولت، فشار مضاعف بیماری کرونا به منابع دولت و احتمال افزایش پایه پولی جهت گذار از این بحران، عدم ارائه راهکار مناسب برای چگونگی متوقف کردن چرخه ادامه‌دار کسری بودجه طی سال‌های آتی توسط دولت و کاهش نرخ بهره بدون ریسک به انتظاراتی متفاوت از انتظارات ۱۰ سال قبل منجر شده است. در عین حال، افزایش ضریب نفوذ بازار سرمایه در میان مردم و در نهایت تمایل دولت به رونق بازار سرمایه جهت فروش بخشی از دارایی‌های خود در این بازار و جلوگیری از ورود نقدینگی به بازارهای ارز و کالا از مهمترین تفاوت‌های دوره جاری با گذشته تاریخی این بازار است. این تفاوت‌ها می‌توانند به رقم خوردن نتایجی متفاوت با سال ۹۲ منجر شوند و شاخص را به سطوحی بالاتر از مقادیر فعلی برسانند.
- به رغم موارد فوق بورس تهران در چشم‌انداز بلندمدت با ریسک‌های متعدد داخلی و خارجی روبه‌رو است. بنابراین سرمایه‌گذاری بلندمدت در این بازار مستلزم در نظر گرفتن اثرات احتمالی این ریسک‌ها از سوی سرمایه‌گذاران است.

- به رغم رشد ۲۹.۶ درصدی شاخص قیمتی الگوریتم طی یک ماه اخیر، شاخص بازار الگوریتم در همین مدت صرفاً ۴ درصد رشد کرده است. تعدیل در رشد شاخص بازار الگوریتم ناشی از بهبود وضعیت قیمت جهانی کالاهای اولیه و رشد قیمت دلار بوده است.
- رشد ۴ درصدی شاخص در یک ماه اخیر در قیاس با رشد ۵۰ درصدی آن در اردیبهشت ماه، از تعدیل روند رشد ارزش تعدیل شده سهام حکایت دارد؛ با این حال باید توجه داشت که این شاخص در حال حاضر با ثبت عدد ۵۵۷ بیش از ۱۳۳ درصد از اوج تاریخی پیشین خود در بهمن‌ماه ۱۳۹۴ بالاتر است.
- در صورتی که قیمت نفت و متانول با ۳۰ درصد رشد به ترتیب به ۵۵ و ۲۰۲ دلار رسیده و سایر کالاهای اولیه به طور متوسط با ۵ درصد رشد مواجه شوند شاخص کالای الگوریتم به ۷۱.۶ افزایش و شاخص بازار الگوریتم به ۵۰۴ واحد کاهش خواهد یافت که همچنان ۱۱۱ درصد بالاتر از اوج تاریخی پیشین است. در نتیجه می‌توان گفت بازار از منظر تاریخی برای باقی ماندن در سطوح فعلی یا تداوم رشد به چیزی بیش از رشد قیمت کالاهای اولیه به‌ویژه نفت نیاز دارد.
- بسیاری از کارشناسان معتقدند تحلیل بازار با تکیه صرف به داده‌های تاریخی نادرست است، زیر شرایط فعلی به دلیل توجه جدی مردم و دولت به بازار سرمایه و عدم چشم‌انداز روشن برای بهبود در اوضاع سیاسی و به تبع آن تغییرهای اقتصادی با تمامی دوره‌های پیشین متفاوت است. در نتیجه برای تحلیل دقیق‌تر باید به متغیرهای دیگری همچون ورود پول حقیقی به بازار توجه داشت.
- مهم‌ترین عامل جهش شاخص در دوماه ابتدایی سال ۱۳۹۹ ورود گسترده پول حقیقی به بازار بوده است. روند ورود نقدینگی در خردادماه امسال نسبت به ماه قبل ۶۶٪ افت داشته است با این حال خالص ورود پول حقیقی به این بازار در این ماه نیز مثبت بوده است؛ بنابراین شاید بتوان گفت عدم خروج نقدینگی از بازار در خردادماه در کنار رشد قیمت جهانی کالاهای اولیه و قیمت ارز دلیل اصلی رشد ریالی قیمت سهام در خردادماه بوده است.
- تداوم رشد ریالی قیمت سهام مستلزم ورود پول جدید به بازار، یا عدم خروج نقدینگی از بازار و رشد بیشتر در قیمت جهانی کالاهای اولیه و ارز است. بنابراین مادامی که نقدینگی از بازار خارج نشده، چشم‌انداز بازارهای جهانی مثبت بوده و سرمایه‌گذاران انتظار افزایش بیشتر در قیمت ارز را داشته باشند می‌توان به افزایش هر چه بیشتر قیمت سهام در کوتاه‌مدت امیدوار بود.

شاخص بازار کالامحور الگوریتم

بلند مدت

- چنان که پیش از این اشاره شد قیمت جهانی کالاهای اولیه جز در نفت و متانول به سطوح پیش از کرونا نزدیک شده است. در عین حال دلایل بسیاری برای بهبود قیمت نفت وجود دارد. بر اساس اعلام شرکت ویتول سوئیس که ۶ درصد از تجارت نفت دنیا را در اختیار دارد تقاضای نفت هر هفته ۱.۸ میلیون بشکه افزایش می‌یابد. همچنین بر اساس اعلام شرکت ترافیگورا دیگر شرکت بزرگ تجارت نفت جهان تقاضای نفت در سطح ۹۰ درصدی پیش از بحران کرونا است. از سوی دیگر با توجه به تداوم توافق کاهش عرضه نفت توسط اوپک و اوپک پلاس و کاهش ادامه‌دار تعداد حلقه‌های چاه‌های نفت آمریکا عرضه نفت تحت فشار است. بنابراین می‌توان به افزایش قیمت نفت در فصل سوم سال ۲۰۲۰ امیدوار بود.
- از سوی دیگر کسری تراز تجاری ایران در کنار کسری بودجه دولت می‌تواند منجر به افزایش قیمت ارز شود. در صورتی که شاخص کالای الگوریتم به ۷۱.۶ افزایش و قیمت دلار به ۳۰ هزار تومان افزایش یابد شاخص بازار کالامحور الگوریتم به ۱۸۰ واحد کاهش خواهد یافت که ۳ درصد پایین‌تر از سقف تاریخی پیشین آن در سال ۱۳۹۲ است. بنابراین سرمایه‌گذاری بلندمدت در سهام شرکت‌های کالامحور ریسک کمتری دارد.
- در عین حال باید توجه داشت که شدت اثرگذاری تحریم‌ها بر فروش شرکت‌های صادراتی تا حدی مبهم است. ممکن است فروش این گونه شرکت‌ها در سال آینده کاهش یافته یا نرخ‌های تخفیف آن‌ها اثر جدی بر سودآوری آن‌ها داشته باشد. بنابراین هرگونه سرمایه‌گذاری بلندمدت در این صنایع مستلزم لحاظ کردن ریسک‌های ناشی از تحریم، تشدید تنش‌های سیاسی و بیماری کرونا است.

کوتاه مدت

- شاخص کالامحور الگوریتم به رغم رشد ۲۵.۸ درصدی قیمت ریالی سهام، به دلیل افزایش قیمت جهانی کالاهای اولیه و ارز با رشدی ۱ درصدی مواجه شده است.
- در حال حاضر شاخص بازار کالامحور الگوریتم ۷۱ درصد بالاتر از سقف تاریخی خود در آذرماه ۱۳۹۲ قرار دارد. با فرض ثبات نرخ در سطوح فعلی، در صورتی که قیمت نفت و متانول با ۳۰ درصد رشد به ترتیب به ۵۵ و ۲۰۲ دلار رسیده و سایر کالاهای اولیه به طور متوسط با ۵ درصد رشد مواجه شوند، شاخص کالایی الگوریتم به ۷۱.۶ افزایش و شاخص بازار کالامحور الگوریتم به ۲۸۷ کاهش می‌یابد که همچنان ۵۵ درصد بالاتر از اوج تاریخی خود در آذرماه ۱۳۹۲ است. بنابراین در صورت بهبود اوضاع بازارهای جهانی به‌ویژه نفت، سرمایه‌گذاری در شرکت‌های کالامحور با ریسک کمتری خواهد بود.
- نقطه اوج پیشین شاخص کالامحور الگوریتم در سال ۱۳۹۹ تقریباً با اوج تاریخی شاخص کالایی همزمان بوده است این در حالی است که اوج فعلی شاخص کالامحور الگوریتم با کف تاریخی شاخص کالایی همزمان شده است. هنگامی که قیمت کالاها با ریزش زیادی مواجه می‌شوند ممکن است عوامل دیگری همچون فاصله گرفتن ارزش جایگزینی با ارزش بازار یا تغییر P/E منجر به جلوگیری از ریزش قیمت سهام می‌شود.

◆» شاخص حجم تعادلی شمش فولاد

◆» شاخص حجم تعادلی کاتد مس

◆» شاخص حجم تعادلی پلی اتیلن سنگین فیلم

بورس کالا

شاخص OBV

شاخص حجم تعادلی^۱ (OBV) اولین بار در سال ۱۹۶۲ و در کتاب «کلید جدید گرانویل برای سودآوری در بازار سرمایه» توسط جوزف گرانویل معرفی شد. این شاخص با ترکیب داده‌های مربوط به قیمت و حجم معاملات یک سهم یا کالا، به پیش‌بینی روند قیمتی آتی آن‌ها کمک می‌کند. برای محاسبه این شاخص، در صورتی که قیمت پایانی روز جاری بالاتر از قیمت پایانی روز گذشته باشد حجم معاملات امروز به مقدار شاخص در روز قبل اضافه و در صورتی که قیمت پایانی کمتر از قیمت پایانی روز گذشته باشد، حجم جاری از مقدار شاخص در روز قبل کسر می‌گردد:

- اگر قیمت پایانی روز جاری بیشتر از روز قبل باشد: $OBV = OBV_{\text{روز قبل}} + \text{حجم معامله روز جاری}$
- اگر قیمت پایانی روز جاری کمتر از روز قبل باشد: $OBV = OBV_{\text{روز قبل}} - \text{حجم معامله روز جاری}$
- اگر قیمت پایانی روز جاری برابر روز قبل باشد: $OBV = OBV_{\text{روز قبل}}$

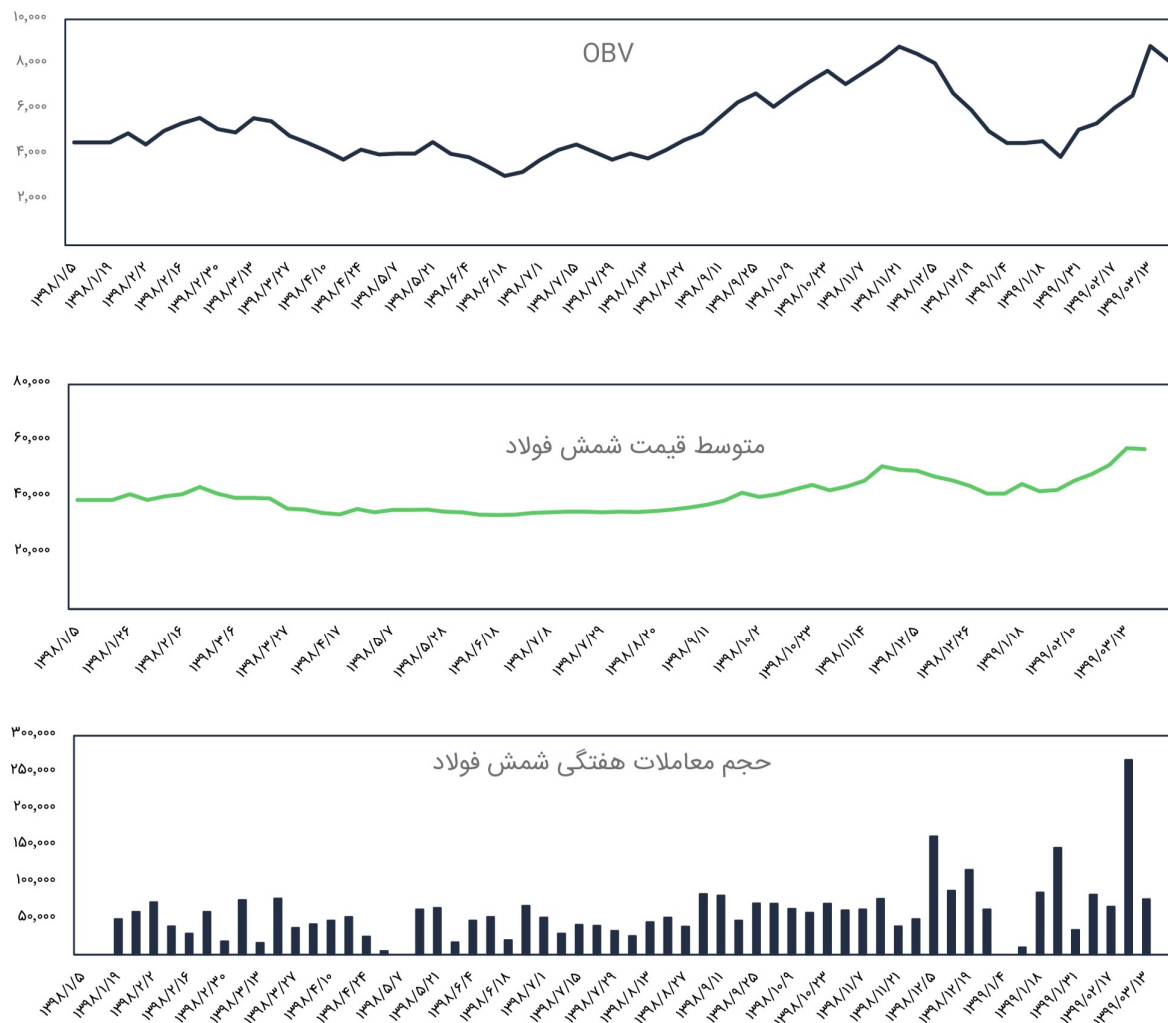
کاربرد OBV

اگر در یک دوره زمانی معین مجموع حجم معاملات در روزهای با قیمت صعودی از مجموع حجم معاملات در روزهای با قیمت نزولی بیشتر باشد، OBV انتهای دوره نسبت به ابتدای دوره افزایش می‌یابد (و بالعکس). تقدم حجم بر قیمت یا تبعیت قیمت از حجم در یک دوره، فرضیه اصلی شکل دهنده شاخص OBV است. بر این اساس می‌توان از OBV به منظور تایید یا رد روند جاری و پیش‌بینی تغییر روند قیمت‌ها در آینده استفاده کرد، چراکه تغییر در حجم‌های معاملاتی معمولاً نشانگر تغییر در روند قیمتی است. تا زمانی که قیمت و OBV در یک جهت حرکت کنند، روند فعلی قیمت‌ها تداوم خواهد یافت. از سوی دیگر اگر قیمت و OBV واگرا^۲ باشند احتمالاً روند قیمت‌ها در آینده معکوس خواهد شد. واگرایی به دو صورت اتفاق می‌افتد، الف) حالتی که قیمت در حال افزایش اما OBV افزایشی نبوده و یا در صورت افزایش کمتر از قیمت بر مقدار آن اضافه شده‌است (Bearish Divergence). در این صورت پیش‌بینی می‌شود که روند افزایشی قیمت‌ها به زودی متوقف و قیمت‌ها کاهش یابد، ب) حالتی که قیمت کاهشی اما OBV کاهش نیافته و یا در صورت کاهش کمتر از قیمت از مقدار آن کاسته شده‌است (Bullish Divergence). در این صورت پیش‌بینی می‌شود روند کاهشی قیمت‌ها به زودی متوقف و قیمت‌ها افزایش یابد.

در گزارش پیش‌رو سعی شده است با استفاده از اطلاعات منتشره توسط بورس کالای ایران روند قیمتی کالاهایی که بر سودآوری شرکت‌های کالامحور حاضر در بورس ایران اثر جدی دارند مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به حجم معاملات و تعداد روزهای معاملاتی و همچنین اهمیت اقتصادی، از گروه کالاهای صنعتی شمش فولاد و کاتد مس و از گروه محصولات شیمیایی پلی‌اتیلن سنگین فیلم به عنوان نمونه انتخاب و شاخص OBV برای آن‌ها محاسبه شده است. داده‌های مربوط به شاخص قیمت هر کالا و همچنین حجم و ارزش معاملات آن از گزارش‌های مربوط به آمار معاملات شرکت بورس کالای ایران از ابتدای سال ۹۸ تا تاریخ ۲۷ اردیبهشت جاری، استخراج شده است. همچنین از آنجا که کالاهای مختلف در تمامی روزهای هفته معامله نمی‌شوند، ارقام و مبالغ استفاده شده جهت محاسبه شاخص به صورت مجموع هفتگی در نظر گرفته شده‌اند.

۱-On Balance Volume
۲-Divergence

شاخص حجم تعادلی شمش فولاد

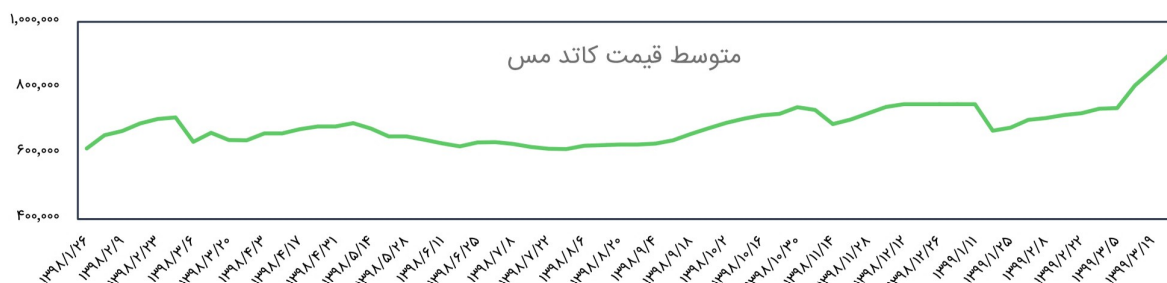
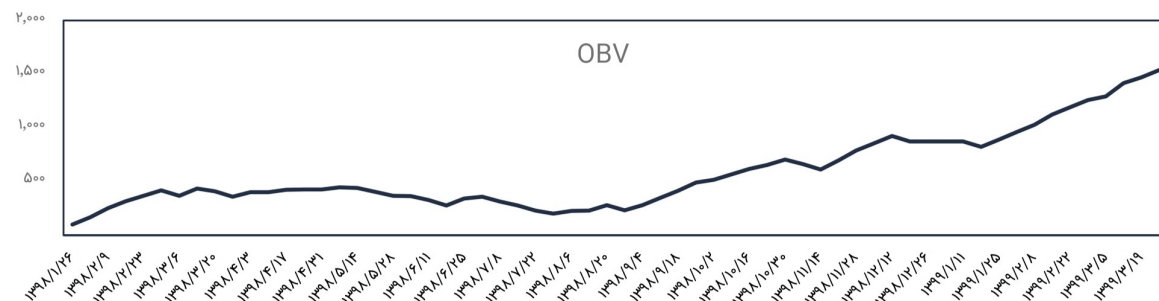
• در خردادماه امسال جمعاً ۳۴۷ هزار و ۸۵ تن شمش فولادی در بورس کالا مورد معامله قرار گرفت که رقمی بی‌سابقه در تاریخ معاملات ماهانه شمش فولادی در بورس کالا محسوب می‌شود.

• در آخرین معاملات بورس در روز ۲۱ خرداد مجموعاً ۷۸ هزار تن شمش با قیمت متوسط ۵۶۹۶ هزار تومان به ازای هر کیلو مورد معامله قرار گرفت که نسبت به آخرین معاملات انجام شده در اردیبهشت‌ماه (۱۷ اردیبهشت) ۱۹ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

• وضع قوانین متعدد جهت کنترل قیمت موجب افزایش تقاضای سرمایه‌ای در بخش فلزات بورس کالا شده است. معامله شمش با نرخ ۵۶۹۶ تومانی در بورس کالا در قیاس با نرخ ۳۷۰ دلاری شمش فوب خلیج فارس (و بدون در نظر گرفتن سایر هزینه‌ها) به معنای معامله این محصول با دلار ۱۵۲۰۰ هزار تومانی است که ۲۵ درصد پایین‌تر از نرخ فعلی دلار است.

• تقاضا برای محصولات فولادی همچنان بیش از عرضه است. در معاملات صورت گرفته در ۲۱ خرداد میزان تقاضا ۱۴۳ هزار تن و میزان عرضه ۷۸ هزار تن بوده است. این در حالی است که معاملات روز ۲۵ خرداد به دلیل تقاضای بسیار بالا برای این محصول در برابر عرضه ۲۶۵۰۰ تنی و رشد زیاد قیمت، مورد تأیید قرار نگرفت.

• چنان که مشاهده می‌شود شاخص OBV و قیمت شمش روندی صعودی و هم‌جهت دارند، به همین دلیل انتظار می‌رود قیمت شمش در آینده با افزایش مواجه شود.

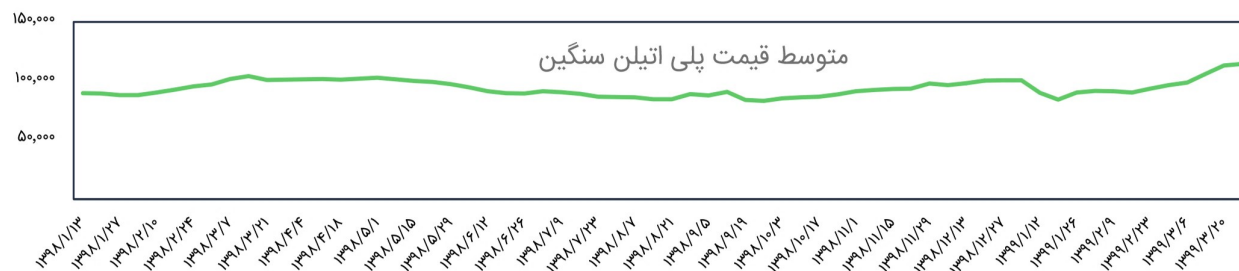
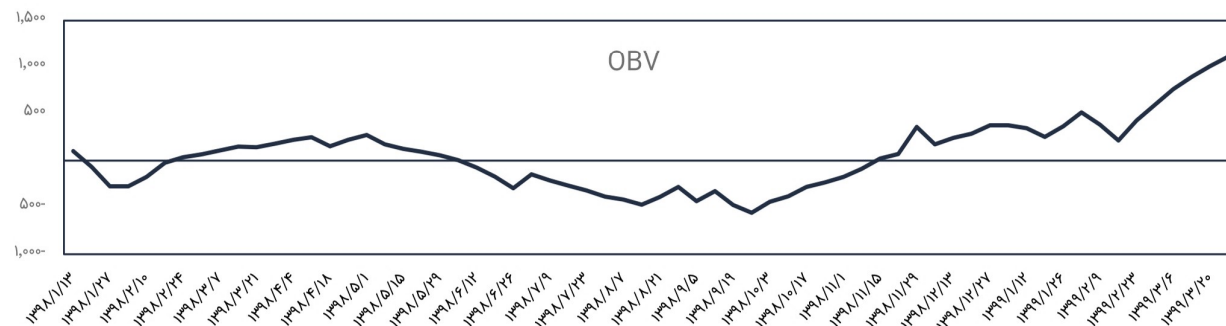

• قیمت هر کیلو مس در معاملات بورس کالا طی یک ماه گذشته بیش از ۲۳ درصد رشد داشته و به ۹۰۳۱۱ تومان در هر کیلوگرم رسیده است. این رشد از افزایش همزمان قیمت جهانی مس و نرخ ارز در یک ماه اخیر ناشی شده است.

• شاخص OBV و قیمت کاند مس روندی صعودی و همجهت داشته و به همین دلیل انتظار می‌رود قیمت کاند مس نیز در آینده به روند صعودی خود ادامه دهد.

• با توجه به انتظارات افزایشی برای قیمت ارز و همچنین وجود چشم انداز مثبت برای قیمت جهانی این محصول می‌توان رشد بیشتر قیمت این محصول در بورس کالا را انتظار داشت.

شاخص حجم تعادلی پلی اتیلن سنگین فیلم

• هر کیلو پلی اتیلن سنگین در آخرین معاملات بورس کالا (۲۷ خرداد) ۱۱۴۳۷ تومان معامله شده است که نسبت به ماه قبل (۲۳ اردیبهشت) ۲۲ درصد افزایش را نشان میدهد. سقف شکنی قیمت پلی اتیلن سنگین متأثر از افزایش همزمان قیمت جهانی این کالا و قیمت ارز در یک ماه اخیر بوده است.

• با توجه به انتظارات افزایشی برای قیمت ارز و همچنین عدم نگرانی جدی برای کاهش قیمت جهانی این محصول می توان رشد بیشتر قیمت این محصول در بورس کالا را انتظار داشت.

• کاهش حجم معاملات در خردادماه نسبت به ماه قبل ناشی از بالا بودن تاریخی حجم معاملات در اردیبهشت است. همگرایی OBV و قیمت ها بر تداوم روند صعودی قیمت پلی اتیلن صحنه می گذارد.

گزارش شاخص‌های بازار الگوریتم تلاشی برای ارزیابی ارزندگی بازار سرمایه است. در این راستا سعی شده است اثر مهم‌ترین متغیرهای موثر بر بازار سرمایه ایران یعنی نرخ ارز و قیمت کالاهای اولیه بر ارزش شرکت‌ها سهامی مورد مذاقه قرار گیرد. نتایج این پژوهش یکی از ورودی‌های تحلیلی مهم برای تدوین سیاست‌های سرمایه‌گذاری در گروه خدمات بازار سرمایه الگوریتم است. بدیهی است نتایج این گزارش به‌تنهایی مبنای کاملی برای تصمیم‌گیری نبوده و صرفاً نظر تدوین‌کنندگان را منعکس می‌کند؛ چرا که پویایی‌های بازار و اقتصاد می‌تواند منجر به ایجاد تغییر در مفروضات تحلیلی و به تبع آن نتایج شود .

این گزارش توسط گروه خدمات بازار سرمایه الگوریتم و با هدف رشد فضای تحلیلی بازار سرمایه تهیه و منتشر شده است. گروه خدمات بازار سرمایه الگوریتم به همراه زیرمجموعه‌های اصلی خود یعنی دو شرکت سبدگردان الگوریتم و کارگزاری آینده نگر خوارزمی به ارائه کلیه خدمات کارگزاری، مدیریت دارایی، تأمین مالی و مشاوره سرمایه‌گذاری می‌پردازد.

خیابان ولیعصر - خیابان بزرگمهر- پلاک ۱۶ - طبقه چهارم

تلفن: ۵۲ ۲۶ ۹۷ ۶۶ - ۰۲۱

algorithm.holdings / info@algorithm.holdings